

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (kasační senát)
8. listopadu 2012

Věc T-268/11 P

Evropská komise
v.
Guido Strack

„Kasační opravný prostředek — Veřejná služba — Úředníci — Dovolená — Volno z důvodu nemoci — Prvoinstanční zrušení rozhodnutí Komise, kterým se odmítá převedení dnů dovolené za kalendářní rok nevyčerpaných dotyčnou osobou — Článek 4 přílohy V služebního řádu — Článek 1e odst. 2 služebního řádu — Směrnice 2003/88/ES — Opodstatněný kasační opravný prostředek — Spor nacházející se ve stavu, který dovoluje o něm rozhodnout — Zamítnutí žaloby“

Předmět: Kasační opravný prostředek podaný proti rozsudku Soudu pro veřejnou službu Evropské unie (druhého senátu) ze dne 15. března 2011, Strack v. Komise (F-120/07), který směřuje k částečnému zrušení tohoto rozsudku

Rozhodnutí: Rozsudek Soudu pro veřejnou službu Evropské unie ze dne 15. března 2011, Strack v. Komise (F-120/07), se zrušuje. Žaloba podaná G. Strackem u Soudu pro veřejnou službu ve věci F-120/07 se zamítá. G. Strack a Evropská komise ponese vlastní náklady řízení vynaložené jak v řízení před Soudem pro veřejnou službu, tak v tomto řízení.

Shrnutí

1. Žaloba na neplatnost — Žalobní důvody — Důvod uplatněný soudem bez návrhu — Důvod týkající se meritorní legality napadeného aktu — Důvod vycházející z porušení právní normy týkající se uplatnění Smlouvy — Vyloučení (Článek 263 SFEU)

2. Akty orgánů — Směrnice — Přímé uložení povinností orgánům Unie ve vztazích mezi nimi a jejich zaměstnanci — Vyloučení — Dovolitelnost — Rozsah (Článek 288 SFEU; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88)

3. Sociální politika — Ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků — Úprava pracovní doby — Nárok na placenou dovolenou za kalendářní rok — Zvlášť významná zásada sociálního unijního práva (Listina základních práv Evropské unie, čl. 31 odst. 2; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, čl. 7 odst. 1)

4. Úředníci — Dovolena — Dovolena za kalendářní rok — Převezení všech dní nevyčerpané dovolené do následujícího roku — Podmínky — Slučitelnost článku 4 přílohy V služebního řádu s čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby — Zbavení nároku na placenou dovolenou za kalendářní rok — Neexistence
(Služební řád, příloha V, čl. 4 první pododstavec; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, čl. 7 odst. 1)

5. Úředníci — Ochrana bezpečnosti a zdraví — Článek 1e odst. 2 služebního řádu — Výklad — Výklad v souladu s článkem 7 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby — Neexistence — Nestejný předmět
(Článek 336 SFEU; služební řád, článek 1e odst. 2, příloha V, čl. 4 první pododstavec; směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, čl. 7 odst. 1)

6. Unijní právo — Výklad — Vícejazyčné texty — Jednotný výklad — Zohlednění různých jazykových verzí

7. Úředníci — Dovolena — Dovolena za kalendářní rok — Ukončení služebního poměru — Náhrada za nevyčerpanou dovolenou — Podmínka pro přiznání náhrady — Dovolena nevyčerpaná ze služebních důvodů — Služební důvody — Pojem — Nepřítomnost ve službě kvůli volnu z důvodu nemoci — Vyloučení
(Služební řád úředníků, článek 59, příloha V, čl. 4 první a druhý pododstavec)

8. Žaloby úředníků — Žaloba na náhradu škody — Postup před zahájením soudního řízení — Rozdílný průběh v závislosti na existenci či neexistenci aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení

1. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 24)

Odkazy:

Soudní dvůr: 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 67; 2. prosince 2009, Komise v. Irsko a další, C-89/08 P, Sb. rozh. s. I-11245, bod 40

Tribunál: 6. května 2010, Kerelov v. Komise, T-100/08 P, bod 13

2. Směrnice jsou určeny členským státům, a nikoli unijním orgánům. Na ustanovení směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby proto nelze pohlížet tak, že sama o sobě ukládá orgánům povinnosti ve vztazích mezi nimi a jejich zaměstnanci. Z toho plyne, že ustanovení této směrnice nemohou sama o sobě zakládat Komisi povinnosti při výkonu jejích rozhodovacích pravomocí v souvislosti s úpravou vztahů mezi ní a jejími zaměstnanci a nemůže na nich být založena ani námitka protiprávnosti směřující vůči služebnímu řádu.

Nicméně skutečnost, že směrnice jako taková nezavazuje orgány a že na ní nemůže být založena námitka protiprávnosti určitého ustanovení služebního řádu, ještě nevylučuje možnost dovolávat se vůči orgánům pravidel nebo zásad zakotvených v této směrnici, jestliže se samy jeví být pouze konkrétním výrazem základních pravidel Smlouvy a obecných zásad, jež pro orgány platí přímo.

Stejně tak by mohla směrnice zavazovat orgán, pokud tento orgán v rámci své organizační autonomie a v mezích služebního řádu zamýšlel provést specifickou povinnost vyjádřenou směrnicí, nebo případně pokud interní opatření s obecnou působností odkazuje samo o sobě výslovně na opatření přijatá unijním zákonodárcem na základě Smluv.

V souladu se svou povinností loajality musí konečně orgány, vystupují-li v postavení zaměstnavatele, přihlížet k právním předpisům přijatým na úrovni Unie, jež stanoví zejména minimální požadavky určené ke zlepšení životních a pracovních podmínek pracovníků v členských státech prostřednictvím sbližování vnitrostátních právních předpisů a praxe.

(viz body 40 až 44)

Odkazy:

Soudní dvůr: 9. září 2003, Rinke, C-25/02, Recueil, s. I-8349, body 25 až 28

Tribunál: 21. září 2011, Adjemian a další v. Komise, T-325/09 P, Sb. rozh. s. II-6515, body 51 a 52 a citovaná judikatura

Soud pro veřejnou službu: 30. dubna 2009, Aayhan a další v. Parlament, F-65/07, Sb. VS s. I-A-1-1054 a II-A-1-567, body 113, 116, 118 a 119; 4. června 2009, Adjemian a další v. Komise, F-134/07 a F-8/08, Sb. VS s. I-A-1-149 a II-A-1-841, bod 86

3. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 46 až 48)

Odkazy:

Soudní dvůr: 22. listopadu 2011, KHS, C-214/10, Sb. rozh. s. I-11757, bod 37; 24. ledna 2012, Dominguez, C-282/10, bod 16 a citovaná judikatura; 3. května 2012, Neidel, C-337/10, bod 40; 21. června 2012, ANGED, C-78/11, body 17 a 18 a citovaná judikatura

4. I kdyby bylo možné chápat nárok na dovolenou za kalendářní rok jako obecnou právní zásadu, jež platí přímo pro orgány ve vztazích mezi nimi a jejich zaměstnanci a s jejíž pomocí by bylo možné posuzovat legalitu některého z jejich aktů, nelze se ale v žádném případě domnívat, že by článek 4 přílohy V služebního řádu úředníkům v čerpání tohoto nároku bránil.

Tento článek totiž pouze definuje pravidla převádění dnů nevyčerpané dovolené za kalendářní rok a jejich náhrady, přičemž dovoluje automatické převedení dvanácti nevyčerpaných dnů do následujícího roku a upravuje možnost převést dny nad rámec tohoto počtu, jestliže k nevyčerpání dovolené za kalendářní rok došlo ze služebních důvodů. Nelze se tedy domnívat, že by článek 4 přílohy V služebního řádu stanovil pro přiznání nebo čerpání nároku na dovolenou za kalendářní rok podmínku, v jejímž důsledku by byl tento nárok zbaven své podstaty, nebo že by byl neslučitelný se strukturou a cílem čl. 7 odst. 1 směrnice 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby. Ostatně požadavek, aby byly pro převádění dnů nevyčerpané dovolené za kalendářní rok nebo pro jejich náhradu stanoveny jisté podmínky, se jeví být odůvodněný jak potřebou zamezit neomezené kumulaci nevyčerpané dovolené, tak ochranou finančních zájmů Unie.

Stejně tak nelze tvrdit, že orgány při vypracování příslušných norem služebního řádu nebraly v úvahu taková ustanovení přijatá na úrovni Unie, jako jsou minimální požadavky, které jsou upraveny v článku 7 směrnice 2003/88 a jsou pro členské státy závazné, neboť ze znění článku 4 přílohy V služebního řádu nijak nevyplývá, že by nebyl s uvedenými požadavky v souladu.

(viz body 49 až 51)

5. Vzhledem ke znění čl. 1e odst. 2 služebního řádu se nelze domnívat, že by se v případě tohoto článku jednalo o záměr orgánů provést jeho vložení do služebního řádu konkrétní povinnost stanovenou ve směrnici 2003/88 o některých aspektech úpravy pracovní doby nebo že by v tomto

článku obsažená zmínka o minimálních požadavcích použitelných v rámci opatření, která jsou podle Smluv v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví přijímána, odkazovala na čl. 7 odst. 1 uvedené směrnice, neboť se předmět této směrnice liší od předmětu článku 1e služebního řádu.

V článku 1e služebního řádu, který je zařazen mezi obecná ustanovení hlavy I služebního řádu, se totiž hovoří o souladu pracovních podmínek úředníků v činné službě s „příslušnými normami v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví“, což patrně odkazuje na minimální technické normy v oblasti ochrany zdraví a bezpečnosti pracovníků na pracovišti, jež nejsou upraveny jinými ustanoveními služebního řádu, a nikoli obecně na minimální požadavky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví zahrnující též požadavky na úpravu pracovní doby uvedené ve směrnici 2003/88, zejména požadavky na dovolenou za kalendářní rok. Natolik široký výklad čl. 1e odst. 2 služebního řádu by totiž byl neslučitelný s autonomií unijního zákonodárce v oblasti veřejné služby zakotvenou v článku 336 SFEU.

Služební řád navíc obsahuje konkrétní ustanovení o úpravě pracovní doby a dovolené v hlavě IV a příloze V. Pravidla převádění dnů nevyčerpané dovolené za kalendářní rok do následujícího roku nebo jejich náhrady jsou zvláště upravena v článku 4 přílohy V služebního řádu. Vzhledem k tomu, že toto ustanovení obsahuje jasné a přesné pravidlo, jež omezuje právo na převedení a na náhradu dovolené za kalendářní rok dle počtu nevyčerpaných dnů dovolené, nelze použít ustanovení směrnice 2003/88, přičemž by se vycházelo z jiného ustanovení služebního řádu, jako je článek 1e, jakožto z obecně platného pravidla umožňujícího odchýlit se od zvláštních ustanovení služebního řádu v dané oblasti. To by vedlo k výkladu služebního řádu *contra legem*.

(viz body 52 až 54)

6. Viz znění rozhodnutí.

(viz bod 58)

Odkazy:

Tribunál: 13. září 2011, Zangerl-Posselt v. Komise, T-62/10 P, bod 42 a citovaná judikatura

7. Z článku 4 prvního pododstavce přílohy V služebního řádu vyplývá, že převedení nevyčerpané dovolené může přesáhnout dvanáct dnů pouze tehdy, pokud úředník nemohl vyčerpat dovolenou za kalendářní rok během běžného kalendářního roku ze služebních důvodů. Stejně tak čl. 4 druhý pododstavec přílohy V služebního řádu přiznává úředníkovi, jehož služební poměr skončil, nárok na náhradu upravenou tímto ustanovením pouze v rozsahu dní dovolené za kalendářní rok, k jejichž nevyčerpání došlo ze služebních důvodů.

Pojem „služební důvody“ použitý v čl. 4 prvním pododstavci přílohy V služebního řádu musí být vykládán tak, že odkazuje na pracovní činnost bránící úředníkovi z důvodu jeho služebních úkolů čerpat dovolenou za kalendářní rok, na niž má nárok. Z ustanovení čl. 59 odst. 1 prvního pododstavce služebního řádu vyplývá, že úředník má nárok na volno z důvodu nemoci pouze tehdy, pokud „prokáže neschopnost vykonávat své služební povinnosti“. Z toho vyplývá, že pokud čerpá úředník volno z důvodu nemoci, je z povahy věci zproštěn výkonu svých služebních povinností, a není tedy ve službě ve smyslu čl. 4 prvního pododstavce přílohy V služebního řádu.

Služební důvody uvedené v článku 4 přílohy V služebního řádu totiž odpovídají důvodům, jež mohou úředníkovi bránit v čerpání dovolené, protože musí zůstat ve službě k plnění úkolů vyžadovaných orgánem, pro nějž pracuje. Tyto služební důvody mohou být přechodné nebo trvalé, ale nutně musí souviset s činností vykonávanou ve službách orgánu. Volno z důvodu nemoci naproti tomu umožňuje omluvit nepřítomnost úředníka z platného důvodu. Vzhledem ke svému zdravotnímu stavu již úředník není povinen pro orgán pracovat. Pojem „služební důvody“ nemůže být tedy vykládán tak, že se

vztahuje na nepřítomnost ve službě odůvodněnou volnem z důvodu nemoci, a to ani v případě déletrvající nemoci. Od úředníka, který čerpá volno z důvodu nemoci, nelze očekávat, že bude pro orgán pracovat, právě proto, že byl výkonu pracovní činnosti zproštěn.

Z toho plyne, že právo na převedení dovolené za kalendářní rok nad rámec dvanácti dnů musí nutně vyplývat z překážky související s činností úředníka při výkonu jeho služebních povinností a nemůže být přiznáno z důvodu nemoci, jež mu v jejich výkonu bránila, a to i kdyby se prokázalo, že tato nemoc má původ ve výkonu pracovní činnosti.

(viz body 64 až 67)

Odkazy:

Tribunál: 9. června 2005, Castets v. Komise, T-80/04, Sb. VS s. I-A-161 a II-729, body 28, 29 a 33; 29. března 2007, Verheyden v. Komise, T-368/04, Sb. VS s. I-A-2-93 a II-A-2-665, body 61 až 63 a citovaná judikatura

8. Viz znění rozhodnutí.

(viz body 70 a 72)

Odkazy:

Tribunál: 5. prosince 2006, Angelidis v. Parlament, T-416/03, Sb. VS s. I-A-2-317 a II-A-2-1607, bod 127 a citovaná judikatura

Soud pro veřejnou službu: 2. května 2007, Giraudy v. Komise, F-23/05, Sb. VS s. I-A-1-121 a II-A-1-657, bod 69 a citovaná judikatura